

2018/2046(BUD)

28.9.2018

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Biudžeto komitetui

dėl Europos Sąjungos 2019 finansinių metų bendrojo biudžeto projekto
(2018/2046(BUD))

Nuomonės referentė: Malin Björk

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi Europos Sąjunga yra grindžiama, be kita ko, lyčių lygybės vertybe ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnyje nurodoma, kad tokios lygybės skatinimas yra pagrindinis Sąjungos principas, pagal kurį lyčių lygybės aspektą reikia įtraukti į visas jos politikos kryptis ir veiklą ir jo paisyti visais biudžeto proceso lygmenimis, integruojant lyčių aspektą ir sudarant biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą;
- B. kadangi, kaip rodo dabartinis neigiamas požiūris į moterų teises ir lyčių lygybę, nelygybė yra didėjanti Sąjungos problema ir kadangi Sąjungos biudžetas vis labiau turi būti planuojamas skiriant reikšmingą įnašą socialinių teisių apsaugai ir plėtojimui ir lyčių lygybės didinimui ir moterų padėties gerinimui užtikrinti;
- C. kadangi biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą – tai lyčių aspekto integravimo taikymas biudžeto procedūros metu ir reiškia biudžeto vertinimą lyčių požiūriu, lyčių aspekto įtraukimą į visų lygmenų biudžeto procedūras ir įplaukų bei išlaidų restruktūrizavimą, kad būtų skatinama lyčių lygybė¹;
- D. kadangi moterys daugiau laiko praleidžia atlikdamos neapmokamą priežiūros darbą, palyginti su vyrais, ir tai yra viena iš pagrindinių nepakankamo moterų dalyvavimo darbo rinkoje priežasčių; kadangi kokybiškų, prieinamų bei įperkamų vaiko priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugų paklausa yra didesnė negu dabartinė jų pasiūla ir kai kurioms šeimoms iš socialiai remtinės aplinkos sunku įpirkti privačias priežiūros paslaugas;
- E. kadangi Europos Parlamentas ne kartą ragino numatyti pakankamą finansavimą ir užtikrinti kuo didesnę programos „Daphne“ konkretaus tikslo įgyvendinant Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą matomumą siekiant apsaugoti moteris ir mergaites nuo smurto;
- F. kadangi biudžetais, į kuriuos integruotas lyčių aspektas, ir susijusiomis politikos priemonėmis siekiama prisidėti prie lyčių lygybės užtikrinimo ir sudaromos sąlygos tvaresniam ir labiau integraciniam augimui bei užimtumui, taip pat didinamas viešųjų išlaidų skaidrumas ir atskaitomybė už šias išlaidas;
- G. kadangi vieni pagrindinių pasiūlymo dėl Europos Sąjungos 2019 m. bendrojo biudžeto projekto tikslų apima strategines investicijas ir tvarų augimą, siekiant remti ekonominę sanglaudą ir kurti darbo vietas, ypač jaunimui; kadangi šiuo atžvilgiu taip pat svarbu daug dėmesio skirti moterų galimybių didinimui visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant skaitmeninę ekonomiką, informacines ir ryšių technologijas (IRT), taip pat gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką; kadangi, ypatingą dėmesį šiose srityse skiriant lytims, būtina spręsti didelės lyčių nelygybės ir visos Sąjungos įgūdžių trūkumo IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuose problemas;

---

¹

- H. kadangi tarptautinės organizacijos, kaip antai TVF, labai propaguoja biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą, kaip standartinę gero valdymo priemonę viešųjų finansų srityje, ir mano, kad biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra gero biudžeto sudarymo praktika; kadangi EBPO pripažįsta, kad biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra svarbiausia lyčių lygybės įgyvendinimo priemonė viešųjų finansų srityje; kadangi bendrame EP, Tarybos ir Komisijos pareiškime, pridedamame prie 2014–2020 m. DFP, šios trys institucijos įpareigojamos prireikus integruoti į ES biudžetą lyčių požiūriu svarbius elementus ir kadangi Komisija savo dokumente „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2020 m.“ nurodo, kad biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principas nėra sistemingai taikomas ES bendrajam biudžetui;
- I. kadangi ES yra įsipareigojusi skatinti lyčių lygybę ir lygias galimybes ir kadangi todėl moterys ir vyrai turėtų vienodai naudotis viešosiomis lėšomis ir paslaugomis; tačiau kadangi, nepaisant ES aukšto lygio politinių įsipareigojimų dėl lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo, ne visų politikos sričių sprendimuose dėl išlaidų atsižvelgiama į lyčių lygybę;
- J. kadangi Sąjunga ir jos valstybės narės kartu yra didžiausios pasaulyje paramos vystymuisi teikėjos, teikiančios daugiau kaip 50 proc. visos tokios paramos; kadangi kitoms paramos teikėjoms sumažinus paramą lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, taip pat moterų reprodukcinės sveikatos srityje, reikia padidinti dabartinį Sąjungos finansavimą, ypač tose srityse, kuriose lyčių aspektas yra labai ryškus;
- K. kadangi Bendroje deklaracijoje dėl prekybos ir ekonominio moterų įgalėjimo ES įsipareigojo padaryti pažangą, kad jos prekybos ir vystymosi politikoje būtų labiau atsižvelgiama į lyčių aspektą ir kad 2019 m. šiuo klausimu būtų galima pateikti ataskaitą; kadangi Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES prekybos susitarimuose, kurioje raginama imtis kelių naujų priemonių lyčių ir prekybos srityje ir kurioje reikalaujama prisiimti tvirtus biudžetinius ir politinius įsipareigojimus;
- L. kadangi prekyba žmonėmis yra sukrečiantis nusikaltimas, kuris kelia grėsmę nepalankiausioje padėtyje esantiems visuomenės nariams, daugiausia moterims ir mergaitėms, išnaudojamoms prostitucijos versle;
1. ragina Komisiją ir Tarybą sistemingai sudaryti visų viešųjų išlaidų biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, ypač derantis dėl kitos daugiametės finansinės programos (DFP) ir ją konkretizuojant tam, kad biudžetas būtų sudaromas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir kad būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai (DVT), propaguojant ir įgyvendinant DVT Nr. 5 dėl lyčių lygybės ir įtraukiant lyčių aspektą į visus DVT;
  2. yra įsipareigojęs užtikrinti lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių teisių propagavimą ir apsaugą vykdant 2019 m. biudžeto procedūrą; ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą taptų neatskiriama biudžeto procedūros dalimi pagal visas biudžeto eilutes, o ne vien rengiant programas, kuriose poveikis lytims būtų akivaizdžiausias, siekiant, kad biudžeto pajamos ir išlaidos skatintų lyčių lygybę ir moterų teises;
  3. yra susirūpinęs dėl to, kad, nepaisant griežtų tarpinstitucinių ir politinių pareiškimų, lyčių lygybės tikslai aiškiai nedeklaruojami ES biudžeto dokumentuose ir į juos

neatsižvelgiama visais biudžeto procedūros etapais, taip pat kad pastaraisiais metais dėl to, kad išbrauktos specialios biudžeto eilutės, skirtos lyčių lygybei, neįmanoma atsekti biudžeto išpareigojimų, skirtų lyčių lygybei skatinti; pabrėžia, kad būtina susieti lyčių lygybės tikslus su tam skirtais biudžeto asignavimais; taip pat teigia, kad šie asignavimai turėtų būti naudojami ir lyčių aspekto integravimo, ir tiksliniams veiksams, nes dvejetainis požiūris yra itin svarbus siekiant teigiamo poveikio lyčių lygybei;

4. primena, kad biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra tik vienas platesnės lyčių aspekto integravimo strategijos matmuo, ir pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti lyčių aspekto integravimą visais politikos ciklo etapais; pabrėžia, kad esama aiškios galimybės formuojant naują politiką ir kuriant naujus organus tinkamai įgyvendinti lyčių aspekto integravimą;
5. pabrėžia, kad negalima pasiekti modernaus, sutelkto ES biudžeto neįtraukiant į jį aiškaus ir visapusiško lyčių aspekto, kuris yra itin svarbus siekiant sudaryti galimybes priimti geresnius ir įrodymais labiau pagrįstus sprendimus, kuriais savo ruožtu padedama užtikrinti veiksmingą viešųjų lėšų naudojimą ir ES pridėtinę vertę visų ES veiksmų atvejais;
6. prašo laikytis holistinio požiūrio nustatant naujos Europos darbo institucijos struktūrą, taikant reikalavimą įdiegti biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą į Europos darbo institucijos reglamentą, taip pat 2019 m. biudžete skirti atskirą eilutę lyčių aspekto įtraukimui įgyvendinti pagal Europos darbo institucijos kompetencijos sritis;
7. pakartoja savo raginimą didinti išteklius, pvz., pagal Europos socialinį fondą, Europos regioninės plėtros fondą, Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai ir ES sanglaudos fondą, kad būtų užtikrintos moterų ekonominės ir socialinės teisės, ypač įgyvendinant moterų užimtumo srities priemones ir investuojant į aukštos kokybės įperkamas viešąsias priežiūros paslaugas, ir sumažinta lyčių nelygybė, taip pat naudojant dabartines Sąjungos ir valstybių narių lygmens priemones ir skiriant šiam tikslui atskirą biudžeto eilutę;
8. ragina skirti asignavimų moterų verslumui remti ir moterų galimybėms gauti paskolas ir nuosavo kapitalo finansavimą pagal Sąjungos programas ir fondus, pvz., COSME, „Horizontas 2020“ bei Europos socialinį fondą, užtikrinti ir skatinti;
9. ragina vienodomis sąlygomis užtikrinti mergaičių ir jaunų moterų dalyvavimą Jaunimo užimtumo iniciatyvos priemonėse ir ypatingą dėmesį sutelkti į joms skirtus kokybiškus mokymo ir užimtumo pasiūlymus, taip pat ir skaitmeninės ekonomikos, IRT bei gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuose;
10. ragina valstybes nares užtikrinti tinkamos struktūros biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą iniciatyvas, kurios padėtų skatinti lyčių lygybę teikiant švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugas, visų pirma išsamaus lytinio švietimo ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srities paslaugas;
11. primena, kad vienas iš reikalavimų įgyvendinti biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą yra reikalavimas numatyti atskiras biudžeto eilutes, skirtas programoje apibrėžtiems lyčių lygybės tikslams; pabrėžia, kad reikia skirti daugiau išteklių kovai su

visų rūšių smurtu prieš moteris ir mergaites ir su smurtu dėl lyties prieš LGBTQI asmenis, taip pat numatyti atskirą biudžetą, kuris būtų bent to paties lygio kaip 2011 m., „Daphne“ programai ir lyčių lygybės skatinimui bei didesniai lyčių aspekto integravimui pagal Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą 2014–2020 m. laikotarpiu užtikrinti ir, atsižvelgiant į pasirengimą kitai daugiametei finansinei programai, reikia numatyti atskirą biudžeto eilutę šiam konkrečiam tikslui; prašo, kad būtų užtikrintas tvarus ir tinkamas veiksmų, kuriais siekiama veiksmingai įgyvendinti Stambulo konvenciją, finansavimas, ypatingą dėmesį ir finansinę paramą skiriant tęstiniam teisminių ir neteisminių darbuotojų, kurie nagrinėja skundus dėl seksualinio priekabiavimo ir smurto dėl lyties, mokymams;

12. ragina ES ir valstybes nares įtraukti konkrečias priemones ir skirti tinkamus finansinius išteklius kovai su smurtu prieš moteris ir mergaites bei užtikrinti moterų migrančių ir pabėgėlių, taip pat leidimo gyventi neturinčių moterų apsaugą nuo smurto; pakartoja, kad, siekiant visos prieglobsčio procedūros metu užtikrinti moterų teises ir saugumą, reikalingos tikslinės investicijos;
13. primena, kad labai daug į ES atvykstančių pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų yra moterys ir vaikai; pabrėžia, kad lyčių aspekto integravimas yra ir vienas iš principų, kuriais grindžiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas (PMIF), ir pakartoja savo raginimą vykdant migracijos ir prieglobsčio politiką taip pat atsižvelgti į lyčių aspektą, numatant konkrečias lėšas, skirtas smurto dėl lyties prevencijai ir galimybei naudotis sveikatos priežiūros ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis ir teisėmis užtikrinti;
14. ragina Sąjungą ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant panaikinti prekybą moterimis ir mergaitėmis seksualinio išnaudojimo tikslais ir šiam siekiui įgyvendinti numatyti tinkamus biudžetinius įsipareigojimus visoje Sąjungoje, taip pat daugiau investuoti į aukų teises ir apsaugą bei veiksmus, kuriais mažinama moterų ir mergaičių, kuriomis prekiaujama, paklausa;
15. ragina Sąjungą ir valstybes nares, teikiant ES paramą vystymuisi, propaguoti moterų teisių organizacijas, mergaičių įgalėjimą ir moterų atstovavimą sprendimų priėmimo procese; primena, kad nedelsiant reikia padidinti Sąjungos finansavimą, skiriamą lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms remti, kad būtų sumažintas finansavimo spragos, kurią paliko JAV, vėl nustačiusi ir išplėtusi savo nėštumo nutraukimą remiančių organizacijų nefinansavimo taisyklę, poveikis;
16. pabrėžia, kad reikia imtis atsakomųjų veiksmų dėl mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei, ir ragina Sąjungą bei valstybes nares teikti prioritetą investicijoms, kuriomis siekiama remti ir apsaugoti žmogaus teisių gynėjus, ypač žmogaus teisių gynėjas moteris, kurios, dirbdamos šį darbą, dėl lyties patiria specifines kliūtis ir grasinimus, suteikiant joms matomą politinę paramą ir pripažinimą, visų pirma teikiant Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonės (EDŽTRP) neatidėliotinos pagalbos fondo, skirto žmogaus teisių gynėjams, kuriems gresia pavojus, skubias dotacijas;
17. mano, kad norint įvykdyti savo įsipareigojimus pasiekti DVT tikslą Nr. 5 ir visų pirma įvykdyti jo uždavinį užtikrinti galimybę visiems gauti lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas ir naudotis teisėmis, Komisija turėtų užtikrinti numatytą finansavimą lytinei ir

reprodukcinėi sveikatai bei teisėms, įskaitant šeimos planavimą, įrašydama lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms atskirą biudžeto eilutę arba numatydama lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises kaip uždavinį pagal įvairias savo biudžeto eilutes, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos, švietimo, jaunimo įgalėjimo, žmogaus teisių, lyčių lygybės srityse;

18. primygtinai ragina Sąjungą ir valstybes nares padidinti paramą mergaičių ir moterų socialinėms, ekonominėms ir kultūrinėms teisėms šalyse partnerėse; todėl prašo visų šalių užtikrinti geresnį Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (LLVP II) įgyvendinimą remiantis metinių ataskaitų rezultatais;
19. primena svarbų Europos lyčių lygybės instituto vaidmenį ir ragina užtikrinti, kad Instituto biudžetas, personalo planas ir nepriklausomumas nekistų;
20. ragina Sąjungą teikti paramą rengiant naujas priemones, kuriomis, įgyvendinant Sąjungos prekybos politiką, bus skatinama ir remiama lyčių lygybė, moterų žmogaus teisės ir jų ekonominis įgalėjimas, taip pat ragina skirti šiems įsipareigojimams pakankamai finansinių išteklių.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	27.9.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 18 -: 3 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, André Elissen, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Michaela Šojdrová
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Stefan Eck, José Inácio Faria, Kostadinka Kuneva, Jérôme Lavrilleux, Jordi Solé
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Marek Plura, Damiano Zoffoli

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

18	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Stefan Eck, Kostadinka Kuneva
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, José Inácio Faria, Jérôme Lavrilleux, Marek Plura
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Maria Noichl, Pina Picierno, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Jordi Solé, Ernest Urtasun

3	-
ECR	Jadwiga Wiśniewska
ENF	André Elissen
PPE	Marijana Petir

1	0
PPE	Michaela Šojdrová

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė